

SVALÖVS KOMMUN

Datum
2010-01-12

Diarienummer
294-2006

Energistrategi för Svalövs kommun

Antagen av kommunfullmäktige 2009-12-21, § 150

Innehållsförteckning

	sid
• Inledning	2
• Bakgrund	3
• Sammanfattning	4
• Klimat- och Energi	5
• Delmål -transporter	6
• Delmål -byggnader & boende	7
• Delmål -verksamheter	8
• Nulägesbeskrivning	Bilaga 1
• Inkomna yttranden	Bilaga 2

Inledning

Energifrågorna har under senare år fått en allt större betydelse bl.a. som följd av den globala klimatpåverkan. Genom att effektivisera energianvändningen och öka andelen energi från förnybara energikällor kan energisystemet ställas om så att det blir mera långsiktigt hållbart.

Svalövs kommun har arbetat med energifrågor sedan 1970-talet och redan då haft en energirådgivare anställd i kommunen. År 1982 antogs en oljereduktionsplan för kommunens fastigheter. Målet var att reducera oljeanvändningen som då låg på 4 000 m³ med 90 %. Runt år 1988 hade oljeanvändningen minskat till 400 m³. Hälften av denna oljeminskning kan tillskrivas etableringen av ett halmeldat fjärrvärmeverk som i ett första skede framförallt försörjde kommunens fastigheter med värme i Svalövs tätort. Den andra hälften av minskningen möjliggjordes genom minskad energianvändning, bland annat genom bättre styrutrustning och isolering av vindar. Oljepannor byttes också mot elpannor under åren 1983-88. Dessa elpannor ersattes till mångt och mycket av naturgaspannor och jordvärmepumpsanläggningar. Idag är flera av jordvärmepumparna utbytta mot pelletspannor.

Enligt lag om kommunal energiplanering (SFS 1077:439) skall kommunen ha en aktuell plan "för tillförsel, distribution och användning av energi i kommunen". Planen skall beslutas av kommunfullmäktige. Förgående energiplan för Svalövs kommun är från 1986.

Kommunen har följande roller i energisammanhang:

- I samhällsplanering och samhällsbyggande.
- Vid myndighetsutövning.
- Vid lokal klimat- och energirådgivning.
- I sin roll som arbetsgivare och fastighetsägare.
- I sin roll som förebild i energifrågan.

Målet med denna energistrategi är att klargöra energiläget i kommun som geografiskt område idag, samt att identifiera behov av åtgärder för att ytterligare kunna förbättra energiprestanda i kommunen och minska klimatpåverkan.

För att nå ställda mål skall Svalövs kommun upprätta en handlingsplan knuten till energistrategin senast år 2011. Energistrategin innehåller en inriktningsplan för den närmsta tioårsperioden 2010-2020.

Kommunfullmäktige ska anta energistrategin med dess mål. Kommunstyrelsen har sedan att besluta om en handlingsplan till energistrategin för att nå målen.

Bakgrund

Syfte

Under våren 2006 fick Energikontoret Skåne uppdraget att tillsammans med Svalövs kommun ta fram en energistrategi för kommunen. Energistrategin skulle innehålla dels en nulägesbeskrivning där en inventering av energitillförsel och utsläpp av växthusgaser presenterades. Vidare skulle strategin också peka på problem och möjligheter inom klimat- och energiområdet samt peka på inriktningsområden för kommunen.

I energistrategin har en målformulering och förslag på åtgärder arbetats fram. Energistrategin kan ses som ett underlagsarbete och underlagsrapport för att enklare kunna ta fram en aktiv handlingsplan med konkreta åtgärder, samt följa upp kommunens arbete inom klimat- och energiområdet.

Projektorganisation

Arbetsgrupp: Thomas Arnström, strategisk utvecklare
Per-Johan Wik, Energikontoret Skåne

Referensgrupp: Kommunchef, chefer samt byggnadsinspektör
SvalövsBostäder AB

Styrgrupp: Karl-Erik Kruse, *Kommunstyrelsens ordförande*
Leif Hägg, *Kommunstyrelsens 1:e vice ordförande*
Christer Laurell, *Kommunstyrelsens 2:e vice ordförande*
Elizabeth Hägg, *Teknik- och servicenämndens 1:e vice ordförande*
Rolf Svensson, *Teknik- och servicenämndens 2:e vice ordförande*
Gunnar Bengtsson, *ordförande AB Svabo/Svalov*
Arne Nordqvist, *vice ordförande AB Svabo/Svalov*

Under våren 2008 presenterades, för plan och strategiutskottet (PSU), ett förslag till Svalövs kommunala Energistrategi. PSU beslutade att skicka förslaget på remiss till samtliga partier. Synpunkter har inkommit från Miljöpartiet, Folkpartiet, Centern och Kristdemokraterna.

Förslaget har delvis arbetats om med syfte att tydliggöra och skilja på mål/visioner och underlagsmaterial. Vidare har det i det omarbetade förslaget tagits hänsyn till inkomna synpunkter. Inga mål eller visioner har tagits bort från det ursprungliga förslaget däremot har det tillförts ytterligare mål. Underlagsmaterialet är fogat som en bilaga till energistrategin.

Sammanfattning

Svalövs kommun är belägen i västra delarna av mellersta Skåne. Kommunen är 390 kvadratkilometer stor till ytan och har ca 13 200 invånare (år 2009).

År 2006 tillfördes 310 GWh till Svalövs kommun som geografiskt område. Det innebär 23,84 MWh per person vilket är ett lägre jämförelsetal än för både Skåne och Sverige. Jämfört med år 1990 har den tillförda energin minskat med 11 % per person.

Elkraft är det största energislaget och stod för 47 % av total tillförd energi år 2006. Bensin och diesel är näst störst med 23 %. Övriga energislag som tillförs kommunen är biobränsle, eldningsolja och naturgas.

Den största delen av den tillförda energin i kommunen används inom hushållssektorn, 30 % av tillförd energi. Näst största sektor är transportsektorn med 21 % av total tillförd energi.

Bilnehavet per 1000 invånare var 542 bilar år 2006. Det är ett högre jämförelsetal än riket. Andelen nyregistrerade miljöbilar var 3,7 % år 2006. Det är ett lägre jämförelsetal än riket.

Den mest trafikerade vägen i kommunen är väg 17. Sedan år 1993 har personbilstrafiken på väg 17 ökat med cirka 30 % och den tunga trafiken med nära 90 % till och med år 2006. Resandet med pågatåg har ökat mellan år 1990 till 2006.

I Svalövs tätort finns ett fjärrvärmenät som försörjs med värme från ett värmeverk som eldas med flis (tidigare halm). Uppskattningsvis eldas en lika stor mängd biobränsle, som i värmeverket, i småhus och lantbruksfastigheter belägna runt om i kommunen. I januari 2008 fanns tolv vindkraftverk i Svalövs kommun. I kommunen säljs det alternativa fordonsbränslet E85 (etanol).

Utsläppet av växthusgasen koldioxid har minskat med 28 % totalt och 30 % per person i kommunen mellan år 1990 och 2006. Utsläpp av samtliga växthusgaser har minskat med 17 % totalt och 18 % per person mellan år 1990 och 2006.

Klimat- och energi

Utsläpp av växthusgaser ger klimatpåverkan och påverkar hela vår planet. Klimatförändringarna är det största globala miljöproblem människan har orsakat och förmodligen också det som kommer att bli svårast att lösa. På många håll i världen kommer förutsättningarna för odling att försämrats och en ökad risk för hetta, torka, skördekatastrofer, svält och massflykt. De förändrade temperaturförhållandena bedöms även ge upphov till ostadigare väder med större inslag av exempelvis stormar, vilka kan orsaka stora påfrestningar på samhällsekonomin. För oss i Skåne kommer det bland annat att medföra kraftigt ökade nederbörds mängder och mildare vintrar med ökade översvämningrisker som följd.

Globalt har internationella överenskommelser träffats i flera omgångar i syfte att hejda växthuseffekten. Den mest kända är det så kallade Kyotoprotokollet. I Sverige har riksdagen fastställt mål och klimatstrategier i samma syfte. Växthuseffekten är huvudsakligen orsakade av oss människor och framför allt vår moderna livsstil som medför en omfattande användning av fossila bränslen. Genom förbränning av fossila bränslen har vi ökat mängden av koldioxid i atmosfären med 30 procent sedan förra sekelskiftet enligt FN:s Klimatpanel IPCC. Globalt har medeltemperaturen ökat med 0,6 grader och havsytan stigit med 10-20 cm det senaste seklet.

Svalövs kommun

Den totala tillförda mängden energi i Svalövs kommun uppgick till 310 GWh år 2006, vilket innebär 23,84 MWh per person. För Skåne var motsvarande värde 32,68 MWh och riket 45,56 MWh år 2004. För Svalövs kommun innebär detta en minskning av tillförd energi med ca 11 % från 1990 då siffran var 26,90 MWh per person.

Direkt fossila bränslen i form av eldningsolja, naturgas samt bensin och diesel utgör 41 % av den tillförda energin till kommunen. Elkraft, som till största delen härstammar från vattenkraft respektive kärnkraft, står för 47 % och biobränsle för 12 % av den tillförda energin. I kategorin biobränsle inkluderas både fjärrvärmens från ett halmeldat (numera flis) fjärrvärmeverk i kommunen samt ved och pellets i privata pannor. I Svalövs kommun tillförs energi i form av fem energislag. Dessa är elkraft, bensin och diesel, eldningsolja, biobränsle och naturgas.

I jämförelse med 1990 har levererad mängd bensin och diesel sjunkit kraftigt till år 2006, drygt 30 %. Tillförseln av elkraft har ökat med 18 % och tillförseln av eldningsolja har minskat med 18 % under samma period. Naturgastillförseln liksom tillförseln av biobränsle var i princip densamma år 2006 som 1990. För mer information se bilaga.

Övergripande mål

- År 2020 ska utsläppen av växthusgaser vara 20 % lägre per invånare i kommunen jämfört med år 1990.
- År 2020 ska minst 10 % av fordonsbränslet i Svalövs kommun komma från förnyelsebara källor.
- År 2020 ska den specifika energianvändningen i kommunägda lokaler vara 20 % lägre jämfört med år 2006.
- År 2020 ska 20 % av tillförd fossil energi i form av eldningsolja och naturgas till Svalövs kommun ha ersatts med energi från förnybara källor, gentemot år 2006.

De övergripande målen är influerade av de mål som den Europeiska Unionen har ställt inom klimat- och energiområdet till år 2020.

Detta skall vi göra

- Energi och klimatrådgivningen ska från och med 2010 integreras fullt ut i hela kommunens verksamhetsområde.
- Från och med 2010 arbeta för ett ökat samarbete mellan den kommunala klimat- och energirådgivning och andra kommuner, högstskolor och övriga utbildningar.
- Från och med 2011 års budget ska såväl kommunens årliga budget som årsredovisning specificera vilka åtgärder som skall utföras för att uppnå huvudmål och delmål i den beslutade energistrategin.

DELMÅL FÖR ENERGISTRATEGIN

Transporter

Transportsektorn är den sektor som står för det största utsläppet av växthusgaser men är också en sektor som är svår för kommunen att direkt påverka och arbeta med. Utsläppen av växthusgaser från transporter ökar relativt kraftigt i dag. Samtidigt minskar utsläppen från uppvärmning av bostäder och service, avfallsdeponier och jordbruk. Det gör att Sverige kan nå det nationella målet om utsläpp av växthusgaser 2008–2012. Därefter måste vi däremot begränsa vårt ökande resande och behov av transporter.

Svalövs kommun

Transportsektorn är den näst största sektorn vad gäller tillförd energi i kommunen med 21 % av totalt tillförd energi. Enligt statistik från SCB har tillförd energi minskat rejält i sektorn de senaste två åren. I statistiken ingår inte leverans av bränslet E85 och i vilken utsträckning försäljning av etanol har ersatt bensin och diesel bör klargöras.

För många kommuninvånare är bilen ett nödvändigt transportmedel för att nå arbetsplatser, service och fritidsaktiviteter. År 2006 fanns det 7066 bilar i trafik registrerade i Svalövs kommun. Det ger 542 bilar i trafik per 1000 invånare. Sett till hela riket är det en relativt hög siffra då genomsnittet är 461 bilar per 1000 invånare.

Körsträckan år 2006 var i genomsnitt 1557 mil per bil och 821 mil per invånare. Detta kan jämföras med 1396 mil per bil och 694 mil per invånare för Skåne år 2006. För riket är motsvarande värden 1439 mil per bil och 702 mil per bil för samma år. Värt att notera är att beräkningen av körsträckan är gjord genom att använda Bilprovningens statistik vid besiktningar då mätarställningen registreras. Därmed finns det ingen möjlighet att se var körningen av bilen har ägt rum, om det är i kommunen, länet, riket eller utomlands.

Bensindrivna bilar dominerar stort i kommunen. Andelen dieseldrivna bilar i kommunen, i förhållande till bensindrivna bilar, har ökat ifrån 3,2 % år 1990 till 6,5 % år 2005. År 2005 var andelen dieseldrivna bilar i riket, i förhållande till bensindrivna bilar, 5,6 %. Genomsnittsförbrukningen av bensin och diesel för personbilar har ökat från år 2000 till år 2006 i registrerade bilar i kommunen. År 2006 var genomsnittsförbrukning för bensin 8,5 l/100 km och 6,9 l/100 km för diesel.

Kollektivtrafiken har en ökad användning i kommunen. Mätningar som Skånetrafiken gjort av antalet av- och påstigningar vid Teckomatorps station visar på en ökning med 26 % mellan år 1990 och 2005. Med största sannolikhet har användningen av kollektivtrafiken ökat ytterligare efter år 2005. Andelen miljöbilar som registrerades i Svalövs kommun år 2006 var 3,7 %, faktiskt färre nyregistreringar än år 2005.

Mål för kommunorganisation

- Andel personbilar som klassas som miljöbilar (enligt Vägverkets definition) ska uppgå till 100 procent av kommunens bilpark till år 2013.
- Minska växthusutsläppen från kommunala transporter, och av kommunen upphandlade transporter, med totalt 10 % till 2013 jämfört med 2006.
- Kommunen och dess bolag ska vid all upphandling av varor och tjänster väga in klimat- och energiperspektivet.

Mål för Svalövs kommun geografiskt

- Antal användare av kollektivtrafik ska öka med 30% fram till år 2015 jämfört med år 2006
- Arbeta för att det görs snabba investeringar i Söderåsbanan för att möjliggöra persontrafik.

Byggnader & boende

Inom sektorn "Bostäder, service mm" var energianvändningen 19 TWh 2006. Uppvärmning av byggnader och lokaler sker i dag med olja, el, fjärrvärme samt biobränsle. Värmepumpar har oftast fasat ut fossilt bränsle vilket leder till ökad elförbrukning i de konverterade fastigheterna. I fastigheter med direktverkande el har värmepumpar minskat elförbrukningen markant. Konverteringsstöd från staten har hjälpt till att öka utbytet till värmepumpar under 2004-2007. Solenergin kommer att få allt större betydelse för produktionen av tappvarmvatten samt uppvärmning och på sikt också för elproduktion. Det finns stor potential för effektivisering i bostäder och lokaler. Nya, energieffektiva hus kan byggas så att de endast har en tredjedel av normalvillans energibehov.

Svalövs kommun

Hushållssektorn är den sektor som tillförs mest energi, ca 30 % av total tillförd energi. I hushållssektorn ingår en- och tvåfamiljshus, flerbostadshus och fritidshus. Ca 60 % av den tillförda energin i sektorn kommer från elkraft och uppskattningsvis 30 % från biobränsle. Andelen eldningsolja i hushållssektorn är ca 10 %. Beträffande småhus uppskattas cirka 60 % använda el i någon form för uppvärmning. Vad gäller el- och oljeanvändning för uppvärmning i kommunala lokaler och bostäder är denna mycket låg. Ett medvetet arbete för att fasa ut oljan har bedrivits i kommunens fastighetsbolag.

Leveransen av olja till hushållssektorn är relativt låg, ungefär 10 % av tillförd energi till sektorn. Energianvändning mellan småhus, flerbostadshus och fritidshus fördelar sig år 2004 enligt följande: småhus 79 procent, flerbostadshus 18 procent, fritidshus 3 procent. Det går tydligt att urskilja att småhus stod för den största energianvändningen (79 %) år 2004. Småhusbeståndet använde 63 GWh. Flerbostadshus stod för 18 % och 14 GWh. Minst energi använder fritidshus 2,6 GWh. (3 %).

1 januari 2008 tog E.ON över det tidigare halmeldade värmeverket i Svalövs tätort och som nu eldas med träflis. År 2006 levererade verket ca 18 GWh fjärrvärme till kunder. Totalt levererades ca 95 GWh till hushållssektorn år 2006. Vad gäller kommunens lokaler används drygt 50 % fjärrvärme för uppvärmning även kommunägda bostäder värms med drygt 50 % fjärrvärme.

Mål för kommunorganisation

- Ingen olja eller direktel ska användas för uppvärmning i kommunägda lokaler eller bostäder år 2013. Användning av övriga fossila bränslen för uppvärmning i kommunägda lokaler eller bostäder ska vara mindre år 2013 än år 2006.
- År 2020 ska ingen av kommunens eller de kommunala bolagens fastigheter ha en uppvärmning (inklusive tappvarmvatten) som baseras på fossila bränslen förutom som spets vid effekttoppar.
- Användningen av verksamhetsel i kommunala lokaler ska i framtiden inte överstiga 2006 års kWh/m² nivå.
- Tematiskt tillägg till översiktsplanen, avseende vindkraft, ska arbetas fram senast 2011 med avsikten att tydliggöra förutsättningar för utbyggnad av vindkraft i kommunen.
- Senast 2011 ska kommunen i den kommunala klimat- och energirådgivningen och i samband med bygglov informera om energieffektiviseringsåtgärder och goda exempel.
- Prioritera tillsyn av energideklarering.
- Energibesparing till år 2013 med 10 % i SVABO/SVALO:s fastigheter jämfört med specifik energianvändning år 2006.

Mål för Svalövs kommun geografiskt

- Inga nya byggnader ska efter år 2010 värmas med direktel i kommunen som geografiskt område. En effektiv energianvändning ska alltid prioriteras vid nybyggnation.
- Produktionen av förnybar energi i kommunen som geografiskt område ska öka med 10 GWh i till år 2013 jämfört med år 2006, samt användning av förnybar energi ska öka till år 2013 jämfört med 2006.
- Ingen olja eller direktel ska användas för uppvärmning i kommunen som geografiskt område år 2016. Användning av övriga fossila bränslen för uppvärmning ska vara mindre år 2016 än år 2006.

Verksamheter

I Skåne svarar industrisektorn för cirka 27 procent av den totala energianvändningen. Nationellt svarar den för 40 procent. Många större företag arbetar aktivt med energieffektiviseringar medan många små och medelstora företag saknar kompetens och möjlighet att prioritera dessa åtgärder. Flera företag, stora som små, är inte fullt medvetna om sin potential för energieffektivisering.

Det finns stor potential både för energieffektivisering och för minskade energikostnader i skånska företag. Det är ofta den energianvändning som sker vid sidan av huvudproduktionen som är lättast att effektivisera, till exempel ventilation, tryckluft och belysning.

Jordbruket är den största källan till utsläpp av klimatgaserna metan och lustgas. Metan kommer från kornas matsmältning och från lagring av stallgödsel. Lustgas kommer framförallt från kväve i marken vid all odling men även från stallgödsellagring. Produktion av biogas från gödsel reducerar metanutsläppen vid lagring. Man får dessutom biogödsel som ger mindre lustgasutsläpp efter spridning och förbättrar upptag av växterna så att förlusterna blir mindre.

Svalövs kommun

I Svalövs kommun finns en rik jordbruksnäring där möjligheterna för lantbruksföretag att fungera som energiproducenter eller leverans av råvara till energiproduktion är stor.

Energitillförseln till jord- och skogsbrukssektorn utgjorde ca 14 % av den totala energitillförseln i Svalövs kommun år 2006. El är den enskilt största energikällan och svarade för drygt hälften av den tillförda energin år 2006.

Jordbruksnäringen i Svalövs kommun är den sektor som år 2006 använt mest eldningsolja av samtliga sektorer i kommunen. Nära 30 % av totalt tillförd energi kommer från eldningsolja, enligt statistik från SCB. Dock ska statistiken tolkas med viss försiktighet då det inte är säkert att all levererad olja använts det aktuella året.

De största jordbruken i Svalövs kommun är Tarstadgården, Sireköpinge, Axelvolds gård samt Halmstadgården. Dessa gårdar använder sig av halmeldade värmeverk och använder sig tillsammans av halm motsvarande ett värmevärde på ca 250 m³ olja. Till dessa värmeverk är ca 25-30 hushåll anslutna. Tyvärr är inte biobränsleanvändningen i jord- och skogsbrukssektorn upptagen i SCB:s statistik. Andra större jordbruk i Svalövs kommun är Svalövsgården, Trolleholm och Spargodt.

Energitillförseln till industrisektorn utgjorde ca 19 % av den totala energitillförseln i Svalövs kommun år 2006. El är den största energikällan och stod för drygt hälften av den tillförda energin år 2006. Tätt efter det kommer naturgas med ca 40 % av den tillförda energin.

Mål för kommunorganisation

- Senast 2016 ska den huvudsakliga uppvärmningen av utomhusbadet i Röstånga ske med solfångare eller annan förnyelsebar energikälla.
- Senast 2015 ha installerat solfångare och/eller solceller på någon av våra egna fastigheter.

Mål för Svalövs kommun geografiskt

- Via vår klimat- och energirådgivare arbeta för att företagarna i kommunen genomför en energikartläggning och sedan vidtar åtgärder för att effektivisera sin energianvändning med målet att från och med 2013 ska energianvändningen minska.
- Via vår klimat- och energirådgivare ska kommunen samverka med lantbrukare för en ökad satsning på biogasproduktion så att vi, senast 2015, har minst en biogasanläggning i kommunen.
- Via vår klimat- och energirådgivare arbeta för att det senast 2013 har bildats ett nätverk, med representanter från näringslivet, med fokus på energiproduktion.